

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Кафедра телебачення

ОСНОВИ РЕЖИСУРИ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ТВОРІВ

Програма та навчально-методичні матеріали

до курсу

Харків, ХДАК, 2020

УДК 075.2+791.6]-028.26](073)
О-75

Друкується за рішенням ради факультету аудіовізуального мистецтва
(протокол №1 від 4 вересня 2020 року)

Рекомендовано кафедрою телебачення
(протокол №1 від 17 серпня 2020 року)

Рецензенти:

Мархайчук Н.В., кандидат мистецтвознавства, доцент,
завідувач кафедри телебачення, Харківська державна академія культури
Косачова О.О., кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент,
Харківська державна академія культури

Укладач:

Черкасова Наталія Олександрівна

Основи режисури аудіовізуальних творів : програма та навч.-метод.
матеріали для студ. 1 курсу спец. 021 «Аудіовізу. мистецтво», освітня програма
«Телерепортерство» / Харків. держ. акад. культури ; [уклад. Н. О.Черкасова]. –
Харків : ХДАК, 2020. – 30 с.

Навчальний курс «Основи режисури аудіовізуальних творів» забезпечує
теоретичну і практичну підготовку репортерів, опанування різних аспектів
режисерської діяльності у створенні аудіовізуальних творів.

УДК 075.2+791.6]-028.26](073)

© Харківська державна академія культури, 2020 р.

© Н.О.Черкасова, 2020 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 8	Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»	Обов'язкова	
	Спеціальність: 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»		
Індивідуальне завдання: <i>екранна робота</i>	Освітньо-професійна програма: «Телерепортерство»	Рік підготовки: 1-й	
		Семестр	
		1-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 1 семестр – 3, 2 семестр – 2	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		10 год.	10 год.
		Практичні	
		28 год.	28 год.
		Самостійна робота	
		80 год.	80 год.
		Індивідуальні	
		2 год.	2 год.
		Види контролю	
залік	іспит		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання — 40/80.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Основи режисури аудіовізуальних творів» є вступом до курсу «Режисура аудіовізуальних творів» освітньої програми «Телерепортерство», має вагоме значення серед обов'язкових дисциплін в структурі навчального плану професійної підготовки бакалаврів.

Фахова підготовки телевізійних репортерів є важливою для різних сфер життєдіяльності суспільства, майбутнє якого стає все більш залежним від мас-медіа. Сучасність вимагає від репортера володіння широким спектром професійних навичок в різних жанрах телевізійного мовлення, ураховуючи синкретичність його професії, яка поєднує діяльність журналіста, режисера та оператора.

Природа телебачення та високий рівень сучасних технологій створення екранного зображення дозволяє реалізувати будь-які задуми, а тому репортери повинні досконало володіти цими технологіями для створення конкурентоздатного аудіовізуального контенту. На сучасному етапі актуальним завданням професійної підготовки телевізійних репортерів є формування аудіовізуального мислення, що підкреслює значимість візуального результату їх діяльності.

Статус дисципліни: обов'язкова.

Предметом курсу є творчі й технологічні етапи створення аудіовізуального твору, специфіка режисерської діяльності над кожним етапом підготовки аудіовізуального твору, основні методи та прийоми екранної виразності.

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення з базовими положеннями, зумовлюючими практичну діяльність в процесі творення аудіовізуального твору.

Завдання навчальної дисципліни:

- з'ясувати особливості інформаційного, публіцистичного телевізійного мовлення;
- визначити особливості підготовки і створення телевізійних матеріалів у різних жанрах;
- виявити специфіку роботи журналіста і режисера на різних етапах розробки і реалізації аудіовізуальних матеріалів;
- розвинути образне і логічне мислення, організаторські та художньо-творчі здібності;
- визначити ефективні виразні засоби у процесі продукування аудіовізуального твору.

Перелік компетентностей з ОПЦ,

формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.

Загальні компетентності:

- знання та розуміння предметної області та професійної діяльності;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність працювати у команді;

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- високий рівень виконавської майстерності;
- здатність спостерігати, відбирати, розрізняти, типологічно доцільно компонувати, цілеспрямовано формувати і використовувати інформаційний, виразний, образний рівні аудіовізуального твору;
- усвідомлення художньо-естетичної природи аудіовізуального мистецтва;
- здатність здійснювати режисерську, операторську, звукорежисерську діяльність в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва;
- здатність відстежувати перспективні зміни в сфері аудіовізуального мистецтва, використовуючи оригінальні іншомовні джерела.

Результати навчання

Результати вивчення даної освітньої компоненти деталізують такі програмні результати навчання:

знати:

- основні терміни та поняття, що вживаються в сфері виробництва аудіовізуальних творів;
- специфіку основних періодів і етапів створення аудіовізуальної продукції;

- види та жанри екранних творів та загальні тенденції їх розвитку;
- специфіку сучасного етапу розвитку телемовлення;
- основні зображально-звукові виразні засоби;
- основні прийоми відтворення реальності на екрані;

уміти:

- продукувати нові ідеї;
- спостерігати і відбирати факти, події, явища, які становитимуть тематичну основу екранного твору;
- формувати режисерський задум екранного твору;
- розробляти постановочний та технологічний проект виробництва екранного продукту;
- знаходити форми втілення режисерського задуму в залежності від наявних технологічно-виробничих можливостей;
- концептуально аналізувати поточний екранний репертуар з метою виявлення сучасних тенденцій розвитку жанрово-видових форм аудіовізуальних творів;

- застосовувати засвоєні методики фахової діяльності в роботі над екранним твором;

мати навички:

- монтажного аудіовізуального мислення;
- керування творчо-виробничим колективом;
- працювати у тісній взаємодії заради створення якісного аудіовізуального контенту і з урахуванням термінів виконання творчого завдання.

Міждисциплінарні зв'язки

Навчальна дисципліна «Основи режисури аудіовізуальних творів» покликана

допомогти здобувачу оволодіти основами режисерської діяльності в аудіовізуальному виробництві, винаходити оптимальні шляхи вирішення виконавських проблем. Дисципліна «Основи режисури аудіовізуальних творів» ґрунтується на знаннях, отриманих студентами в межах таких курсів, як «Виробництво аудіовізуальних творів», «Звукорежисура аудіовізуальних творів», «Теорія і практика монтажу аудіовізуальних творів». У подальшому вдосконалення набутих професійних навичок відбувається у межах дисципліни «Режисура аудіовізуальних творів».

Матеріалом курсу «Основи режисури аудіовізуальних творів» є навчальні посібники, практичні рекомендації, фрагменти аудіовізуальних творів різних жанрів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **240 годин/ 8 кредитів ECTS.**

2. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Основи режисерської діяльності.

Тема 1. Режисура екранних мистецтв.

Режисура як практична діяльність. Матеріал, інструмент екранної режисури. Творчо-виробничі функції режисера. Понятійний апарат навчального курсу. Рекомендовані ресурси з навчальної дисципліни.

Тема 2. Метод спостереження в роботі режисера і репортера.

Спостереження – невід’ємна частина професійної роботи. Сприйняття навколишнього життя: допитливість, аналіз, творча уява. Підготовка та аналіз щоденника спостережень. Аналітична діяльність в роботі режисера і репортера.

Тема 3. Кадр – змістовна і зображальна одиниця.

Простір кадру, рамка кадру. Поняття «кадр» в зйомочному процесі. Складові змістовного та художнього навантаження кадру. Композиція кадру. Завдання композиції. Основні елементи композиції. Ідейно-художній змісту кадру, взаємозв’язок з драматургією. Образність кадру, емоційне сприйняття кадру. Екранна мізансцена. Етапи розробки мізансцени. Види побудови мізансцени.

Тема 4. Зображально-виражальні засоби аудіовізуальних мистецтв.

Плани зображення основного об’єкта в кадрі. Вербальні та невербальні засоби екранної виразності. Рух на екрані, види руху. Ракурс, світло, колір. Звук на екрані. Функції музики. Текст у кадрі та за кадром. Монтаж як спосіб організації матеріалу.

Тема 5. Екранний час.

Видовище як процес організації у часі і просторі. Художній час, умовний

час, «зафіксований час». Особливості екранного часу відносно реального. Часові конструкції. Виразні засоби візуалізації.

Тема 6. Екранний простір.

Реально існуючий простір – документальний матеріал, нові просторові зв'язки – ігрові аудіовізуальні твори. Ілюзія єдиного простору, трансформація просторових образів – виразні засоби створення на екрані.

Розділ 2. Специфіка і технологія режисерської діяльності у різних жанрово-видових формах.

Тема 7. Кадр-спостереження: особливості підготовки і створення.

Розробка задуму. Розробка зйомочного рішення: крупність, прийоми зйомки, звукове рішення.

Тема 8. Кадр-поняття: особливості підготовки і створення.

Розробка задуму. Розробка зйомочного рішення: крупність, прийоми зйомки, звукове рішення.

Тема 9. Монтажна фраза: особливості підготовки і створення.

Розробка задуму. Розробка зйомочного рішення: крупність, прийоми зйомки, звукове рішення.

Тема 10. Замальовка: особливості підготовки і створення.

Замальовка як самостійний жанр на телебаченні і змістовна складова аудіовізуального твору. Особливості розробки задуму в художній публіцистиці. Засоби відображення авторського ставлення до обставин реального життя, сценарний та режисерський ходи, літературний та режисерський сценарій.

Тема 11. Режисура прямого ефіру.

Підготовка до прямого ефіру: ведучий, гості студії, розробка теми, послідовність сюжетів, інтерв'ю, хронометраж програми. Режисура інтерв'ю. Взаємодія творчої групи під час прямого ефіру: ведучий-режисер, ведучий-оператори, режисер-оператори.

Тема 12. Особливості режисури циклових телевізійних програм.

Циклічність – важлива характеристика сучасного телебачення. Специфіка створення циклових програм. Основні вимоги до режисури циклової програми. Особливості організації багатокамерної зйомки. Періоди створення екранної продукції.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Основи режисерської діяльності						
Тема 1. Режисура екранних мистецтв	24	2	2			20
Тема 2. Метод спостереження в роботі режисера і репортера	20	2	6			12
Тема 3. Кадр – змістовна і зображальна одиниця	22	2	6		2	12
Тема 4. Зображально-виражальні засоби аудіовізуальних мистецтв	20	2	6			12
Тема 5. Екранний час	17	1	4			12
Тема 6. Екранний простір	17	1	4			12
Разом	120	10	28		2	80
Розділ 2. Специфіка і технологія режисерської діяльності у різних жанрово-видових формах						
Тема 7. Кадр-спостереження: особливості підготовки і створення	23	2	6		1	14
Тема 8. Кадр-поняття: особливості підготовки і створення	23	2	6		1	14
Тема 9. Монтажна фраза: особливості підготовки і створення	24	2	6			16
Тема 10. Замальовка: особливості підготовки і створення	24	2	6			16
Тема 11. Режисура прямого ефіру	13	1	2			10
Тема 12. Особливості режисури циклових телевізійних програм	13	1	2			10
Разом	120	10	28		2	80
Усього годин	240	20	56		4	160

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість годин
1	Режисура екранних мистецтв	2
2	Метод спостереження в роботі режисера і репортера	6
3	Кадр – змістовна і зображальна одиниця	6
4	Зображально-виражальні засоби аудіовізуальних мистецтв	6
5	Екранний час	4
6	Екранний простір	4
7	Особливості створення кадру-спостереження	2
8	Особливості створення кадру-поняття	2
9	Перегляд та аналіз практичних робіт за темою	2
10	Розробка режисерського задуму монтажної фрази	2
11	Розробка зображального-звукового рішення майбутнього екранного твору	2
12	Підготовка режисерського сценарію монтажної фрази	2
13	Перегляд і аналіз монтажних фраз	2
14	Замальовка як змістовна складова аудіовізуального твору	2
15	Перегляд та аналіз практичних робіт за темою	2
16	Розробка авторського задуму замальовки	2
17	Виразні можливості у публіцистичній творчості	2
18	Перегляд і аналіз замальовок	2
19	Режисура прямого ефіру	2
20	Особливості режисури циклових телевізійних програм	2
Разом		56

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичних джерел за темою	8
2	Підготовка та аналіз щоденника спостережень	8
3	Опрацювання аналітичних джерел за темою	8
4	Аналіз візуального контенту за темою	8
5	Перегляд телевізійних програм за темою	8
6	Перегляд художніх фільмів за темою	8
7	Розробка і зйомка кадру-спостереження	8
8	Розробка і зйомка кадру-поняття	8
9	Розробка авторського задуму монтажної фрази	8
10	Розробка образу персонажів монтажної фрази	8
11	Зйомка монтажної фрази	8
12	Аналіз якості вихідного матеріалу монтажної фрази	8
13	Остаточний монтаж екранної роботи	8
14	Аналіз замальовки з точки зору відповідності мети її створення і	8

	виразних засобів реалізації	
15	Уточнення й узгодження задуму замальовки	8
16	Розробка режисерського сценарію екранної роботи	8
17	Зйомка замальовки	8
18	Аналіз якості вихідного матеріалу замальовки	8
19	Остаточний монтаж екранної роботи	8
20	Аналіз підготовки і створення сучасного вітчизняного контенту на українському телебаченні	8
	Разом	160

4. Методичні рекомендації до практичних занять студентів

Практичне заняття №1.

Тема: Режисура екранних мистецтв.

Мета завдання: ознайомлення зі змістом і основними завданнями навчальної дисципліни.

Методика виконання:

1. Розкрити особливості дисципліни, її роль і зв'язок у логічній побудові з іншими дисциплінами, новизна й актуальність спеціальності у світлі сучасних вимог.
 2. Акцентувати увагу на найбільш суттєвих аспектах проблематики навчального курсу.
 3. Провести аналіз запропонованих інформаційних, візуальних джерел.
 4. Визначити шляхи використання на практиці основних положень навчальної дисципліни.
 5. Надати основні критерії оцінювання практичних завдань.
- Література: [1,7, 8, 9, 13, 18, 21, 23, 33].

Практичне заняття №2.

Тема: Метод спостереження в роботі режисера і репортера.

Мета завдання: виробити вміння знайти у житті типову ситуацію та відобразити її у кадрі так, щоб була зрозумілі її тема та ідея, щоб у кадрі була відображена закінчена дія.

Методика виконання:

1. Знайомство з прикладами спостереження у літературному творі, аудіовізуальному творі, у реальному житті (під час проведення практичного заняття).
2. Проаналізувати літературну основу спостереження (життєві ситуації, прояви людської поведінки, події та форми їх прояву).
3. Проаналізувати екранні виразні засоби у наведених прикладах

(зйомочне і звукове рішення).

4. Акцентувати увагу на актуальних аспектах використання методу спостереження у професійній діяльності.

5. Надати практичне завдання з підготовки й аналізу щоденника спостережень.

Література: [8, 9, 11, 13, 16, 18, 21, 22].

Практичне заняття №3.

Тема: Кадр – змістовна і зображальна одиниця.

Мета завдання: виробити вміння знайти типову ситуацію та відобразити її в кадрі.

Методика виконання:

1. Надати основні визначення поняття «кадр».

2. Визначити складові змістовного та художнього навантаження кадру.

3. Розглянути основні елементи композиції кадру на прикладах із фільмів або телепрограм.

4. Надати характеристику основним етапам розробки і побудови екранної мізансцени з використанням аудіовізуальних прикладів.

5. Зробити і проаналізувати кадри на запропоновану тему під час проведення практичного заняття (за допомогою мобільного телефону).

Література: [3, 7, 8, 11, 14, 21, 23].

Практичне заняття №4.

Тема: Зображально-виражальні засоби аудіовізуальних мистецтв.

Мета завдання: виробити вміння аналізу відповідності мети створення і виразних засобів реалізації в аудіовізуальному творі.

Методика виконання:

1. Визначити вербальні засоби екранної виразності.

2. Визначити невербальні засоби екранної виразності.

3. Уточнити взаємозалежність екранних виразних засобів від творчих завдань.

4. Проаналізувати фрагменти аудіовізуальних творів з точки зору відповідності мети її створення і виразних засобів реалізації.

Література: [3, 4, 5, 8, 11, 13, 17, 21, 22, 23].

Практичне заняття №5.

Тема: Екранний час.

Мета завдання: виробити вміння аналізу виразних засобів реалізації в аудіовізуальному творі.

Методика виконання:

1. Порівняти особливості екранного часу відносно реального.

2. Визначити основні часові конструкції в аудіовізуальних творах.
 3. Проаналізувати виразні засоби візуалізації на екрані.
- Література: [7, 8, 13, 14, 16, 17, 18, 23, 27, 32].

Практичне заняття №6.

Тема: Екранний простір.

Мета завдання: виробити вміння аналізу виразних засобів реалізації в аудіовізуальному творі.

Методика виконання:

1. Проаналізувати реально існуючий простір на основі документального матеріалу.
2. Визначити нові просторові зв'язки на основі ігрових аудіовізуальних творів.
3. Визначити виразні засоби створення на екрані ілюзії єдиного простору, трансформації просторових образів.

Література: [8, 11, 14, 19, 20, 21, 23, 24].

Практичне завдання №7:

Тема: Особливості створення кадру-спостереження.

Мета завдання: виробити спостережливість і вміння знайти життєву ситуацію та відобразити її так, щоб була зрозумілі її тема та ідея.

Методика виконання:

1. Відбір спостережень за реальними життєвими ситуаціями, які можуть стати матеріалом для зйомки.
2. Розробка задуму кадру-спостереження: матеріалу, зйомочного рішення (крупність кадру, прийоми зйомки), звукове рішення (необхідність тонування, використання музики)
3. Узгодження задуму з викладачем.

Література: [8, 9, 11, 13, 16, 18, 21, 22].

Практичне завдання №8.

Тема: Особливості створення кадру-поняття.

Мета завдання: виробити вміння знайти типову ситуацію та відобразити її так, щоб у одному кадрі була відображена закінчена дія.

Методика виконання:

1. Відбір спостережень за типовими ситуаціями, які можуть стати матеріалом для зйомки.
2. Розробка задуму кадру-поняття: матеріал, зйомочне рішення (крупність кадру, прийоми зйомки), звукове рішення (необхідність тонування, використання музики)
3. Узгодження задуму з викладачем.

Література: [8, 11, 16, 17, 18, 22, 23].

Практичне заняття №9.

Тема: Перегляд та аналіз практичних робіт за темою.

Мета завдання: виробити вміння аналізу аудіовізуальних творів з точки зору відповідності їх мети створення і виразних засобів реалізації.

Методика виконання.

1. Переглянути представлені екранні роботи.
2. Визначити проблематику, ідею, мету, завдання створення кожного аудіовізуального твору, уточнити змістовні акценти.
3. Проаналізувати особливості втілення на екрані: доцільність використання режисерських, операторських та монтажних рішень.
4. Зробити власний висновок про творчу якість кожного екранного твору, переваги і недоліки його розробки.

Література: [3, 14, 19, 21, 27, 34].

Практичне заняття №10.

Тема: Розробка режисерського задуму монтажної фрази.

Мета завдання: виробити вміння придумати коротку за кількістю перипетій, закінчену дію та відобразити їх у закінченій послідовності кадрів.

Методика виконання:

1. Розробити творчий задум: тему, ідею, конфлікт.
2. Визначити жанрово-видову форму.
3. Обґрунтувати актуальність роботи, її потенційну аудиторію.
4. Підготувати творчу заявку на створення монтажної фрази.
5. Узгодити задум монтажної фрази з викладачем.

Література: [2, 8, 13, 14, 15, 21, 31].

Практичне заняття №11.

Тема: Розробка зображального-звукового рішення майбутнього екранного твору.

Мета завдання: посилити вербальну інформацію на глядача.

Методика виконання:

1. Розробити принципи зображального рішення.
2. Визначити й обґрунтувати зйомочне рішення з точки зору можливостей режисерської інтерпретації (крупність кадру, довжина кадру, темп і ритм, рух та його швидкість, прийоми зйомки, ракурс, світло-кольоровий та тінью-кольоровий малюнок).
3. Визначити принципи співвідношення слова та зображення.
4. Обґрунтувати звукове рішення з точки зору можливостей режисерської інтерпретації (необхідність тонування, використання музики та шумів).
5. Узгодити виразні складові з викладачем.

Література: [3, 4, 5, 8, 11, 13, 17, 21, 22, 23].

Практичне заняття №12.

Тема: Підготовка режисерського сценарію монтажної фрази.

Мета завдання: виробити вміння придумати коротку за кількістю перипетій, закінчену дію та відобразити їх у закінченій послідовності кадрів.

Методика виконання:

1. Визначити структуру, призначення режисерського сценарію.
2. Уточнити авторський задум і засоби відображення на екрані.
3. Заповнити режисерський сценарій відповідно до авторського бачення і обраних виразних засобів.
4. Узгодити режисерський сценарій монтажної фрази з викладачем.

Література: [2, 3, 8, 9, 12, 15, 18, 21].

Практичне заняття №13.

Тема: Перегляд і аналіз монтажних фраз.

Мета завдання: опанування методикою аналізу закінченої послідовності кадрів у монтажній фразі.

Методика виконання:

1. Надати підготовлену практичну роботу для колективного перегляду й аналізу в групі.
2. Визначити найкращу з них за наступними критеріями: особливості творчого задуму, ступінь розробки і реалізації кожної екранної роботи.
3. Детально проаналізувати творчо-технічну якість реалізації власного задуму, переваги та недоліки.
4. Узгодити рекомендації щодо доопрацювання практичної роботи з викладачем.

Література: [4, 5, 14, 15, 16, 19, 23].

Практичне заняття №14.

Тема: Замальовка як змістовна складова аудіовізуального твору.

Мета завдання: виробити вміння аналізу замальовки з точки зору відповідності мети її створення і виразних засобів реалізації.

Методика виконання:

1. Під час перегляду різних аудіовізуальних творів (проекти «Мандруємо своє» UA: Полтава, «Великі випуски з Антоном Птушкіним», інформаційно-аналітичні програми провідних українських телеканалів) виявити приклади замальовки як змістовної складової телевізійної програми, а також художнього фільму.
2. Визначити різновид, тему, мету, завдання її створення у даному аудіовізуальному творі.
3. Надати характеристику засобам відображення авторського ставлення до

зображуваних обставин реального життя.

4. Проаналізувати інші виразні екранні засоби у розкритті проблематики.

5. Обґрунтувати власний висновок про творчу якість кожного наведеного аудіовізуального прикладу, переваги і недоліки його розробки.

Література: [7, 8, 11, 14, 16, 17, 24, 32].

Практичне заняття №15.

Тема: Перегляд та аналіз практичних робіт за темою.

Мета завдання: виробити вміння аналізу аудіовізуальних творів з точки зору відповідності їх мети створення і виразних засобів реалізації.

Методика виконання.

1. Переглянути представлені екранні роботи.

3. Визначити проблематику, ідею, мету, завдання створення кожного аудіовізуального твору, уточнити змістовні акценти.

4. Надати характеристику засобам відображення авторського ставлення до зображуваних обставин реального життя

5. Проаналізувати особливості втілення на екрані: доцільність використання режисерських, операторських та монтажних рішень.

6. Детально проаналізувати творчо-технічну якість реалізації власного задуму.

7. Зробити власний висновок про творчу якість кожного екранного твору, переваги і недоліки його розробки.

Література: [8, 13, 14, 16, 17, 21].

Практичне заняття №16.

Тема: Розробка авторського задуму замальовки.

Мета завдання: виробити вміння сформулювати тему екранного твору як соціально значиму проблему, знайти в оточуючій нас дійсності матеріал, що дає можливість якомога виразніше розкрити тему через оригінальність задуму.

Методика виконання:

1. Визначити коло питань, що автор вважає актуальними або злободенними на сучасному етапі.

2. Проаналізувати обрану тему і умови конфліктного протистояння людей відносно їх ставлення до існуючої проблеми.

3. Визначити зовнішні прояви проблематики, у якому дана проблема найбільш виразно виявляється (тобто відібрати матеріал, на якому буде досліджено проблему, сформулювати предмет оповіді, як реально існуючий в своєму становленні процес), які можливо дослідити методом спостереження за людською поведінкою в реальному житті, не привертаючи уваги людей до автора (оператора).

4. Визначити просторові координати дослідження теми, звести їх у перелік місць зйомок (просторові об'єкти та визначити часові координати в яких тема найбільш виражена).

5. Обґрунтувати виразні засоби реалізації творчого задуму.

6. Узгодити творчий задум з викладачем.

Література: [2, 11, 12, 15, 27, 31].

Практичне заняття №17.

Тема: Виразні можливості у публіцистичній творчості.

Мета завдання: виробити вміння створення художнього образу на документальному матеріалі методом спостереження в жанрово-видовій формі замальовки.

Методика виконання:

1. Створити літературний сценарій замальовки, в якому відображується особиста позиція і художньо-образне бачення автора екранного твору.

2. Визначити виразні засоби відображення авторського ставлення до зображуваних обставин реального життя.

3. Розробити виразні засоби образного трактування досліджуваної проблематики (через зйомку місць подій, ланцюг асоціативних зв'язків і образних уявлень, звукозоровий монтаж, міжкадровий монтаж, монтаж епізодів тощо).

4. Розробити режисерський сценарій.

5. Узгодити режисерський сценарій замальовки з викладачем.

Література: [3, 4, 5, 7, 11, 16, 17, 21, 23, 32].

Практичне заняття №18.

Тема: Перегляд і аналіз замальовок.

Мета завдання: опанування методикою аналізу закінченої послідовності кадрів у практичній роботі.

Методика виконання:

1. Надати підготовлену практичну роботу для колективного перегляду й аналізу в групі.

2. Визначити найкращу з них за наступними критеріями: особливості творчого задуму, ступінь розробки і реалізації кожної екранної роботи.

3. Детально проаналізувати творчо-технічну якість реалізації власного задуму, переваги та недоліки.

4. Узгодити рекомендації щодо доопрацювання практичної роботи з викладачем.

5. Література: [3, 5, 14, 19, 22, 23, 26].

Практичне заняття №19.

Тема: Режисура прямого ефіру.

Мета завдання: аналіз сучасної телевізійної практики, позаштатних ситуацій під час роботи у прямому ефірі.

Методика виконання:

1. Визначити особливості творчої діяльності під час прямого ефіру, додаткові професійні якості.

2. Проаналізувати специфіку роботи режисера, репортера, ведучого у прямому ефірі на прикладах сучасної телевізійної практики.

3. Проаналізувати специфіку роботи репортера у прямому ефірі на прикладах сучасної телевізійної практики.

4. Проаналізувати специфіку роботи ведучого у прямому ефірі на прикладах сучасної телевізійної практики.

Література: [6, 8, 10, 11, 29, 33, 35].

Практичне заняття №20.

Тема: Особливості режисури циклових телевізійних програм.

Мета завдання:

Методика виконання:

1. Надати характеристику циклічного виробництва на сучасному телебаченні.

2. Виявити основні вимоги до режисури циклової програми.

3. Визначити специфіку розробки і створення циклових програм.

4. Визначити особливості роботи ведучого циклової програми.

5. Визначити особливості роботи репортера у циклових програмах.

6. Проаналізувати періоди створення аудіовізуального твору різних жанрово-видових форм.

Література: [6, 8, 10, 21, 22, 29, 34, 35].

5. Методичні рекомендації до самостійних занять студентів

Тема 1: Режисура екранних мистецтв.

Самостійна робота: Опрацювання теоретичних джерел за темою.

Мета завдання: ознайомлення зі змістом і основними завданнями навчальної дисципліни.

Методика виконання:

Підготувати доповіді за наступними питаннями:

1. Режисура як вид творчої діяльності.

2. Особливості перегляду аудіовізуальних творів на «великому» і малому» екрані.

3. Теле-, кіновиробництво як колективний процес створення аудіовізуального твору.

4. Робота режисера і репортера у створенні телевізійного контенту.

5. Робота режисера і ведучого у створенні телевізійної програми.

Література: [1,7, 8, 9, 13, 18, 21, 23].

Тема 2: Метод спостереження в роботі режисера і репортера.

Самостійна робота: Підготовка та аналіз щоденника спостережень.

Мета завдання: виробити спостережливість, пильно вдивлятися у реальне життєві ситуації, прояви людської поведінки, події та форми їх прояву.

Методика виконання:

1. ситуації, що студент побачив у реальному житті, аналізуються з точки зору стороннього спостерігача;
2. опис має бути детальним, щоб читач міг побачити та відчути все те, що описується;
3. небажано використовувати роздуми автора, але необхідно намагатися використовувати влучні, яскраві характеристики та виразні дієслова, що описують дію;
4. робота над щоденником спостережень повинна вестись увесь строк навчання, але протягом першого року вона особливо важлива;
5. кількість спостережень – не менше 3 за тиждень;
6. спостереження зачитуються кожним автором (студентом) чи викладачем на занятті та розбираються колективно на занятті групою.

Література: [8, 9, 11, 13, 16, 18, 21, 22].

Тема 3: Кадр – змістовна і зображальна одиниця.

Самостійна робота: Опрацювання аналітичних джерел за темою.

Мета завдання: теоретична робота над матеріалом, переростання знань в уміння.

Методика виконання:

Підготувати доповіді за наступними питаннями:

1. Поняття «кадр» в зйомочному процесі.
2. Ідейно-художній змісту кадру, взаємозв'язок з драматургією.
3. Образність кадру, емоційне сприйняття кадру.

Література: [3, 7, 8, 11, 14, 21, 23].

Тема 4: Зображально-виражальні засоби аудіовізуальних мистецтв.

Самостійна робота: Аналіз візуального контенту за темою.

Мета завдання: аналіз якості аудіовізуального твору з точки зору відповідності мети її створення і виразних засобів реалізації.

Методика виконання:

1. обрати аудіовізуальний твір (на вибір студента) або його закінчений фрагмент;
2. визначити тему, мету, завдання його створення;
3. проаналізувати роботу автора (журналіста). режисера у розкритті проблематики;

4. проаналізувати виразні екранні засоби у розкритті проблематики;
 5. надати письмово власну оцінку творчої якості телевізійного матеріалу.
- Література: [3, 4, 5, 8, 11, 13, 17, 21, 22, 23].

Тема 5: Екранний час.

Самостійна робота: Перегляд телевізійних програм за темою.

Мета завдання: аналітична робота над матеріалом.

Методика виконання:

1. переглянути телевізійні матеріали різних жанрово-видових форм;
2. проаналізувати особливості реального і екранного часу;
3. визначити виразні засоби візуалізації;
4. підготувати письмово тези аналізу виразних засобів візуалізації;
5. підготувати візуальні фрагменти для ілюстрації доповіді з теми.

Література: [7, 8, 13, 14, 16, 17, 18, 23, 27, 32].

Тема 6: Екранний простір.

Самостійна робота: Перегляд художніх фільмів за темою.

Мета завдання: аналітична робота над матеріалом.

Методика виконання:

1. переглянути художні фільми, запропоновані викладачем;
2. проаналізувати виразні засоби просторових образів;
3. підготувати письмово тези аналізу виразних засобів створеного на екрані простору;
4. підготувати візуальні фрагменти для ілюстрації доповіді з теми.

Література: [8, 11, 14, 19, 20, 21, 23, 24].

Тема 7: Особливості створення кадру-спостереження.

Самостійна робота: Розробка і зйомка кадру-спостереження.

Мета завдання: виробити спостережливість і вміння знайти життєву ситуацію та відобразити її так, щоб була зрозумілі її тема та ідея.

Методика виконання:

1. відібрати спостереження за реальними життєвими ситуаціями, які можуть стати матеріалом для зйомки;
2. розробити задум кадру-спостереження: матеріал, зйомочне рішення (крупність кадру, прийоми зйомки), звукове рішення (необхідність тонування, використання музики);
3. узгодити задум з викладачем;
4. провести зйомку відповідно до отриманих рекомендацій.

Література: [8, 9, 11, 13, 16, 18, 21, 22].

Тема 8: Особливості створення кадру-поняття.

Самостійна робота: Розробка і зйомка кадру-поняття.

Мета завдання: виробити вміння знайти типову ситуацію та відобразити її так, щоб у одному кадрі була відображена закінчена дія.

Методика виконання:

1. відібрати спостереження за типовими ситуаціями, які можуть стати матеріалом для зйомки;
2. розробити задум кадру-поняття: матеріал, зйомочне рішення (крупність кадру, прийоми зйомки), звукове рішення (необхідність тонування, використання музики);
3. узгодити задум з викладачем;
4. провести зйомку відповідно до отриманих рекомендацій.

Література: [8, 11, 16, 17, 18, 22, 23].

Тема 9: Особливості створення монтажною фрази.

Самостійна робота: Розробка авторського задуму монтажною фрази.

Мета завдання: виробити вміння придумати коротку за кількістю перипетій, закінчену дію, що виражає конкретне поняття (якість, подію) та комплекс запропонованих обставин для неї.

Методика виконання:

1. визначити тему, ідею, конфлікт, актуальність, потенційну аудиторію;
2. розробити мізансцени;
3. обрати потенційні локації;
4. визначити необхідні технічні засоби реалізації творчого задуму;
5. узгодити задум з викладачем.

Література: [3, 14, 19, 21, 27, 34].

Тема 10: Розробка режисерського задуму монтажною фрази.

Самостійна робота: Розробка образу персонажу (-ів) монтажною фрази.

Мета завдання: опанування методикою аналізу як основою побудови художньої системи.

Методика виконання:

1. розробити дос'є героя або персонажів – вік, зовнішність, характер, звички, обставини життя;
2. розробити вербальні виразні засоби – слова, звуки, що промовляють персонажі або внутрішній діалог.
3. розробити невербальні виразні засоби – акторський рух, міміка, манера поведінки;
4. надати письмовий аналіз дос'є героя або персонажів;
5. узгодити дос'є героя або персонажів з викладачем.

Література: [2, 8, 13, 14, 15, 21, 31].

Тема 11: Розробка зображального-звукового рішення майбутнього екранного твору.

Самостійна робота: Зйомка монтажної фрази.

Мета завдання: виробити вміння реалізації режисерського сценарію на практиці та відобразити їх у закінченій послідовності кадрів.

Методика виконання:

1. обрати необхідні технічні засоби реалізації творчого задуму;
2. підготувати реквізит, костюми, деталі інтер'єру;
3. уточнити мізансцени на обраній локації;
4. провести трактову репетицію з акторами і технічним засобами;
5. на основі уточненого авторського задуму і режисерського сценарію провести зйомку монтажної фрази.

Література: [3, 4, 5, 8, 11, 13, 17, 21, 22, 23].

Тема 12: Перегляд і аналіз монтажних фраз.

Самостійна робота: Аналіз якості вихідного матеріалу монтажної фрази.

Мета завдання: виробити вміння аналізу відзнятого матеріалу на придатність до подальшого монтажу.

Методика виконання:

1. перегляд і оцінка відзнятого матеріалу;
2. відбір необхідних дублів;
3. уточнення логіки побудови дії і послідовності кадрів;
4. обґрунтування доцільності звукового рішення;
5. попередній монтаж екранної роботи;
6. узгодження чорнового варіанту монтажу з викладачем.

Література: [2, 3, 8, 9, 12, 15, 18, 21].

Тема 13: Перегляд і аналіз монтажних фраз.

Самостійна робота: Остаточний монтаж екранної роботи.

Мета завдання: опанування методикою аналізу закінченої послідовності кадрів у монтажній фразі.

Методика виконання:

1. уточнити змістовні акценти;
2. проаналізувати використання екранних виразних засобів;
3. зробити остаточний монтаж;
4. узгодити остаточну версію монтажної фрази з викладачем.

Література: [4, 5, 14, 15, 16, 19, 23].

Тема 14: Замальовка як змістовна складова аудіовізуального твору.

Самостійна робота: Підготовка та аналіз щоденника спостережень.

Мета завдання: виробити вміння аналізу замальовки з точки зору відповідності мети її створення і виразних засобів реалізації.

Методика виконання:

1. під час перегляду різних аудіовізуальних творів (проекти «Мандруємо своє» UA: Полтава, Великі випуски з Антоном Птушкіним, інформаційно-аналітичні програми провідних українських телеканалів) виявити приклади замальовки як змістовної складової телевізійної програми, а також художнього фільму;

2. визначити різновид, тему, мету, завдання її створення у даному аудіовізуальному творі;

3. надати характеристику засобам відображення авторського ставлення до зображуваних обставин реального життя;

4. проаналізувати інші виразні екранні засоби у розкритті проблематики;

5. надати письмово власну оцінку творчої якості замальовки у даному аудіовізуальному творі.

Література: [7, 8, 11, 14, 16, 17, 24, 32].

Тема 15: Розробка авторського задуму замальовки.

Самостійна робота: Уточнення й узгодження задуму замальовки.

Мета завдання: виробити вміння придумати та втілити коротку (до 3 хвилин) екранну оповідь на документальному матеріалі, що висловлює, передусім, емоційне ставлення автора до тих чи інших подій реального життя, та має конкретну тему ті ідею, до якої підводить глядача автор.

Методика виконання:

1. розробити задум замальовки: тему, ідею, конфлікт, актуальність. потенційну аудиторію;

2. визначити засоби відображення авторського ставлення до зображуваних обставин реального життя;

3. розробити сценарний та режисерський ходи;

4. створити літературний сценарій екранної роботи;

5. узгодити творчий задум замальовки з викладачем.

Література: [8, 13, 14, 16, 17, 21].

Тема 16: Підготовка режисерського сценарію замальовки.

Самостійна робота: Розробка режисерського сценарію екранної роботи.

Мета завдання: виробити початкові вміння створення режисерського сценарію замальовки.

Методика виконання:

1. уточнити задум: тему, ідею, конфлікт, актуальність і життєвий матеріал для розкриття проблематики;

2. розробити зйомочне рішення (крупність кадру, прийоми зйомки);

3. розробити звукове рішення (необхідність тонування, використання музики та шумів);

4. узгодити творчий задум і виразні засоби його реалізації з викладачем;

5. узгодити режисерський сценарій замальовки з викладачем.

Література: [2, 8, 11, 12, 14, 15, 19, 27, 31].

Тема 17: Виразні можливості у публіцистичній творчості.

Самостійна робота: Зйомка замальовки.

Мета завдання: виробити вміння втілити порівняно коротку екранну оповідь на документальному матеріалі, що виражає емоційне ставлення автора до тих чи інших подій реального життя.

Методика виконання:

1. розробити засоби відображення авторського ставлення до зображуваних обставин реального життя;
2. розробити сценарний та режисерський ходи;
3. відібрати потенційні локації;
4. визначити технологію виробництва;
5. зафіксувати низку фрагментів реальності, які репрезентують тему, розкривають реально існуючу в житті конфліктність.

Література: [3, 4, 5, 7, 11, 16, 17, 21, 23, 32].

Тема 18: Перегляд і аналіз замальовок.

Самостійна робота: Аналіз якості вихідного матеріалу замальовки.

Мета завдання: виробити вміння аналізу відзнятого матеріалу на придатність до подальшого монтажу.

Методика виконання:

1. перегляд і оцінка відзнятого матеріалу;
2. відбір необхідних дублів;
3. уточнення логіки побудови дії і послідовності кадрів;
4. обґрунтування музичного та шумового оформлення екранної оповіді;
5. попередній монтаж екранної роботи;
6. детальний аналіз матеріалу з точки зору творчої і технічної якості;
7. узгодження чорнового варіанту монтажу з викладачем.

Література: [3, 5, 14, 19, 22, 23, 26].

Тема 19: Перегляд і аналіз замальовок.

Самостійна робота: Остаточний монтаж екранної роботи.

Мета завдання: виробити вміння створення екранної оповіді та документального образу на документальному матеріалі.

Методика виконання:

1. уточнити змістовні акценти;
2. уточнити логіку побудови дії і послідовності кадрів;
3. проаналізувати використання екранних виразних засобів;
4. уточнити темпо-ритмічну побудову;
5. зробити остаточний монтаж;

б. узгодити остаточну версію замальовки з викладачем.

Література: [3, 6, 7, 8, 14, 17, 19, 23].

Тема 20: Особливості режисури циклових телевізійних програм.

Самостійна робота: Підготовка та аналіз щоденника спостережень.

Мета завдання: виробити вміння самостійного ґрунтовного аналізу підготовки і створення сучасного вітчизняного контенту на українському телебаченні (на вибір студента).

Методика виконання:

1. обрати одну з телевізійних програм в сучасному вітчизняному телевізійному просторі;
2. класифікувати жанр програми, функцію, її хронометраж, день виходу в ефір, слот, взаємозв'язок між цими складовими;
3. визначити особливості творчого задуму;
4. проаналізувати структурні елементи телепроекту;
5. визначити роль режисера, особливості режисури;
6. визначити роль і професійні якості ведучого;
7. проаналізувати основні виразні екранні засоби;
8. надати власну оцінку творчої якості телевізійного проекту.

Література: [6, 8, 10, 21, 22, 29, 34, 35].

6. Форми та методи навчання

Методи навчання. Найбільш популярними інноваційними методами навчання, які дозволяють використовувати нові технології викладання є:

контекстне навчання – ґрунтується на інтеграції різних видів діяльності студентів: навчальної, наукової, практичної;

проблемне навчання – здійснюється на основі ініціювання самостійного пошуку студентом знань через проблематизацію (викладачем) навчального матеріалу.

Не менш важливими є й такі методи:

пояснювально-демонстраційний – для передання великого масиву аудіовізуальної інформації, під час викладення нового матеріалу, а також у процесі закріплення;

бесіда – спонукає студентів до відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу;

дискусія – розвиває самостійне мислення, вміння обстоювати власні погляди, аналізувати й аргументувати твердження, критично оцінювати чужі і власні судження;

спостереження – передбачає сприймання певних предметів, явищ, процесів;

практична робота – допомагає конкретизації знань, формує професійні вміння і навички, спрямована на використання набутих знань у розв'язанні

практичних завдань.

Аналітичний метод передбачає мисленнєвий або практичний розклад цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак.

Синтез як метод ґрунтується на мисленневому або практичному з'єднанні виділених аналізом елементів чи властивостей предмета, явища в одне ціле.

Індуктивний метод використовується у вивченні предметів, явищ від одиничного до загального.

Дедуктивний метод базується на вивченні навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного.

Також під час викладання курсу викладач використовує індивідуальний підхід до студентів, який є основою особистісно зорієнтованого навчання.

Форми навчальної роботи: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

7. Форми контролю

Форми контролю:

поточний контроль: опитування, перевірка окремих етапів підготовки та якості виконання аудіовізуального твору;

підсумковий контроль – залік, іспит.

Методи контролю. Курс оцінюється викладачем за рейтинговою системою.

Розподіл балів, які отримують студенти

Розділ 1							Розділ 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6		T7	T8	T9	T10	T11	T12		
3	6	6	6	6	3	20	6	6	6	6	3	3	20	100

Розподіл балів за формами контролю:

опитування (за пройденою темою) – до 3 балів за відповідь на питання;

практичні завдання – до 10 балів;

іспит – до 20 балів;

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

іспит – до 80 балів.

Шкала оцінювання та критерії оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		Вимоги
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	
90-100	A	відмінно	зараховано	Близкуче володіння теоретичними знаннями та практичними навичками розробки постановчого плану режисерського задуму екранного твору. Методична досконалість у постановці режисерських етюдів. Яскраві режисерські здібності. Близкуче і нестандартне вирішення запропонованих творчих завдань.
82-89	B	добре		Добре володіння практичними навичками розробки постановчого плану режисерського задуму екранного твору, деякі неточності в теоретичних знаннях. Професійні дані для створення режисерського етюдів. Методичність, достатня емоційна виразність у виконавстві та режисерські схильності.
74-81	C			Добре володіння практичними навичками розробки постановчого плану режисерського задуму екранного твору, деякі неточності в теоретичних знаннях. Професійні дані для створення режисерського етюдів. Методичність, але недостатня емоційна виразність. Нестандартні рішення творчого завдання.
64-73	D	задовільно		Недостатні знання з теоретичного та практичного матеріалу, неточності в розробці постановчого плану режисерського задуму екранного твору. Середні професійні дані для створення режисерського етюдів, деякі режисерські схильності, недостатня виконавська емоційна виразність. Слабка фантазія при вирішенні творчого завдання.
60-63	E			Недостатні знання з теоретичного та практичного матеріалу, слабе володіння особливостями розробки постановчого плану режисерського задуму екранного твору. Деякі режисерські схильності, слабка виконавська емоційна виразність, відсутність професійних даних для створення режисерського етюдів. Посереднє виконання творчого завдання.

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	Дуже слабе виконання основних завдань, незнання фактичного матеріалу. Нездатність до пластичного візуального мислення. Відсутність режисерських схильностей, виконавської емоційної виразності, професійних даних для створення режисерського етюдю. Нездатність до виконання творчих завдань.
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Систематичне невиконання основних завдань, незнання фактичного матеріалу. Неволодіння особливостями розробки постановочного плану режисерського задуму екранного твору. Відсутність режисерських схильностей, виконавської емоційної виразності, професійних даних для створення режисерського етюдю. Нездатність до виконання творчих завдань.

Методичне забезпечення

Робоча навчальна програма; перелік завдань практичної та самостійної роботи; форми і види контролю знань студентів; екзаменаційні білети.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Вильярехо Эми. Фильм. Теория и практика. Х., 2015. 228 с.
2. Горпенко В.Г. Кіносценарій як специфічна форма організації дії. К., 1999. 21 с.
3. Горпенко В.С. Монтажное кадрозчеплення. К., 1999. 73 с.
4. Горпенко В.С. Телевизионная специфика цвета. Цветомузыка. К, 1999. 68 с.
5. Горпенко В.Г. Функції кольору в кіно та телебаченні. К, 1999. 55 с.
6. Здоровега В.Й. Теорія й методика журналістської творчості. Львів: ПАІС, 2004. 268 с.
7. Зубавіна І. Б. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. К., 2007. 296 с.
8. Ілляшенко В. Книга режисури. К.: Вік, 2002. 144 с.
9. Кісін В. Режисура як мистецтво та професія. К.: Видавничий дім «КМ

Academia», 1999. 267 с.

10. Мащенко І.Г. Телевізійні аномалії. Мас-медійні історії в деталях. Київ: вид-во Телерадіокур'єр. 2005. 216 с.

11. Медынский С.Е. Компонуем кинокадр. М.: Искусство, 1992. 241 с.

12. Нехорошев Леонид. Драматургия фильма : Учебное пособие. М. : ВГИК, 2009. 342 с.

13. Ромм М. Беседы о кинорежиссуре. URL: http://media-shoot.ru/books/Romm/Romm_m-Besedy_o_kinorezhissure.pdf

14. Ромм М. Вопросы киномонтажа (записи лекций). URL: https://md-eksperiment.org/etv_page.php?page_id=53&album_id=17&category=Library

15. Соколов, Алексей Георгиевич. Монтаж: телевидение, кино, видео: учебник. Ч. 1. М. : [Изд. А. Дворников], 2005. 241с.

16. Соколов, Алексей Георгиевич. Монтаж: телевидение, кино, видео: учебник. Ч. 2. М. : [Изд. А. Дворников], 2007. 208с.

17. Соколов, Алексей Георгиевич. Монтаж: телевидение, кино, видео: учебник. Ч.3. М. : [Изд. А. Дворников], 2003. 205с.

18. Тарковский А.А. Лекции по кинорежиссуре // Искусство кино. 1990. №7. С.83-91.

19. Утилова Н. И. Монтаж: Учеб. пособие для студентов вузов. М.: Аспект Пресс, 2004. 167 с.

20. Фрейлих С.И. Теория кино от Эйзенштейна до Тарковского. М., Академ. Проект, 2002. 512 с.

21. Ширман Р. Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас. К.: ЗАТ «Телерадіокур'єр», 2004. 200 с.

22. Ширман Р.Н. Алхимия режиссуры. К.: ТРК, 2006. 432 с.

23. Шклярєвський Г., Терещенко Ю. Режисура. Морфологія і синтаксис екранних мистецтв. К.: Альма-Прес, 2004. 320 с.

Допоміжна література

24. Брюховецька Л.І. Приховані фільми. Українське кіно 1990-х. К., 2003. 384 с.

25. Владимиров В. М. Історія української журналістики (1917-1991): навч. посібник. К.: МАУП, 2007. 172 с.

26. Ілляшенко В. Історія українського кіномистецтва. К., 2004. 412 с.

27. Кракауер Зігфрід. Від Калігарі до Гітлера – психологічна історія німецького кіна. К., 2009. 384 с.

28. Макки Роберт. История на миллион долларов: мастер-класс для сценаристов; пер. с англ. М.: Альпина нон-продакш, 2012. 456 с.

29. Плавник А.А. Основные этапы развития аудиовизуальных СМИ: Учебно-методическое пособие. Минск, 2003 г. 105 с.30.

30. Роднянський О. Виходить продюсер. К. : Брайт Стар Паблішинг, 2016. 408 с.

31. Туркин В.К. Драматургия кино. Очерки по теории и практике киносценария: Учебное пособие. М.: ВГИК, 2007. 320 с.
32. Українське кіно від 1960-х до сьогодні. Проблема виживання: зб. наук. статей / упоряд. Л.Брюховецька. Київ : Задруга, 2010. 252 с.
33. Чубасов В.Л. Введение в специальность «Кинотелемастерство». К., 2005. 483 с.
34. Эблан Дэн. Цифровая съемка и режиссура. С.Пб., «Вильямс», 2003. 216 с.
35. Яковець, Анатолій Володимирович. Телевізійна журналістика: теорія і практика: [підручник]. К.: Вид. дім Києво-Могилян. акад., 2007. 239 с.

Інформаційні ресурси

- Академія Української Преси – URL: <http://www.aup.com.ua/>
- ДетекторМедіа – URL: <http://detector.media/>
- Європейська Аудіовізуальна Обсерваторія – URL: <https://www.obs.coe.int/en/web/observatoire/>
- Телекритика – URL: <http://www.telekritika.ua>
- Бібліотека журналіста – URL: <http://www.eartist.narod.ru/>
- Державне агентство України з питань кіно – URL: <http://dergkino.gov.ua/>
- Міністерство цифрової трансформації України – URL: <https://thedigital.gov.ua/>
- Національна Рада України з питань телебачення і радіомовлення – URL: https://www.nrada.gov.ua/claim_cat/tehnichni-problemy-yakist-sygnalu/
- Національна спілка кінематографістів України – URL: <http://www.ukrkino.com.ua/home/>
- Інтернет-журнал про авторське кіно «Cineticle» – URL: <http://cineticle.com/>
- Офіційний сайт 1+1 – URL: <https://1plus1.ua/ru/1plus1video>
- Офіційний сайт СТБ – URL: <https://www.stb.ua/>
- Офіційний сайт ICTV – URL: <https://ictv.ua>
- Офіційний сайт Інтер – URL: <https://inter.ua/>
- Офіційний сайт Україна – URL: <https://kanalukraina.tv/>
- Офіційний сайт UA: Перший – URL: <https://tv.suspilne.media/>
- Офіційний сайт UA: Культура – URL: <https://culture.suspilne.media/>
- Офіційний сайт Громадське телебачення – URL: <https://hromadske.ua/genre/video>

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ОСНОВИ РЕЖИСУРИ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ТВОРІВ

Програма та навчально-методичні матеріали
до курсу

Черкасова Наталія Олександрівна,
кандидат мистецтвознавства,
старший викладач кафедри телебачення

Друкується в авторській редакції

Комп'ютерний набір Черкасова Н.О.

План 2020

Підписано до друку 04.09.2020 р. Формат 60x84/16
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф.

Ум. друк. арк.1,5. Обл.-вид. акр. 1,46

Наклад 100 прим. Зам. №

Адреса редакції і видавця
ХДАК, 61057, Харків, Бурсацький узвіз,4